

Lovtidende A

2016

Udgivet den 9. juni 2016

8. juni 2016.

Nr. 619.

Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1

Lovens formål, anvendelsesområde og voksenansvar

Formål

§ 1. Formålet med loven er at fastsætte rammer for plejefamilier og personales adgang til som led i varetagelsen af den daglige omsorg at anvende magt og foretage andre indgreb i anbragte børn og unges selvbestemmelsesret og at sikre de anbragte børn og unges retssikkerhed i forbindelse hermed.

Anvendelsesområde

§ 2. Loven finder med de begrænsninger, der følger af de enkelte bestemmelser, anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på et anbringelsessted, der drives af en kommune, en region eller en privat leverandør, jf. § 66, stk. 1, i lov om social service.

Stk. 2. Loven finder dog ikke anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med en kostafdeling, der er godkendt af socialtilsynet som anbringelsessted, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service.

Stk. 3. §§ 4, 5, 7-9, 14, 16 og 19-24 finder endvidere anvendelse over for unge over 18 år, hvis den pågældende er anbragt i henhold til en strafferetlig dom eller kendelse.

Voksenansvar

§ 3. Ansvar for at varetage den daglige omsorg overgår fra forældrene til plejefamilierne og personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, i lov om social service, når et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet. Dette ansvar indebærer bl.a., at plejefamilierne og personalet som led i varetagelsen af denne omsorg kan foretage nødvendige indgreb i barnets eller den unges selvbestemmelsesret for at sikre barnets eller den unges interesser, herunder sikre, at barnets eller den unges fysiske og psykiske behov opfyldes, og at barnet eller den unge opbygger kompetencer til at indgå i sociale relationer, trives og modtager læring.

Stk. 2. Omsorgen for et barn eller en ung skal varetages ud fra en konkret afvejning af barnets eller den unges grund-

læggende rettigheder og under hensyntagen til barnets eller den unges alder, modenhed og funktionsevne samt under iagttagelse af proportionalitetsprincippet, jf. § 7.

Kapitel 2

Rammer for ophold på anbringelsessteder

Husorden

§ 4. Lederen af et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan fastsætte en husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen.

Stk. 2. Børn og unge, der er anbragt på et anbringelsessted, som har fastsat en husorden, jf. stk. 1, skal gøres bekendt med denne.

Anvendelse af rusmiddeltest med samtykke

§ 5. Personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan anvende en rusmiddeltest, når et barn eller en ung har et misbrug eller der er konkrete grunde til at antage, at barnet eller den unge har indtaget rusmidler. Barnet eller den unge skal forinden have afgivet et generelt samtykke til anvendelse af rusmiddeltest. For børn under 12 år skal forældremyndighedsindehaveren have afgivet et generelt samtykke til, at barnet i konkrete situationer kan samtykke til at aflægge en rusmiddeltest.

Stk. 2. Barnet, den unge og forældremyndighedsindehaveren skal informeres om reglerne for aflæggelse af rusmiddeltest forud for afgivelse af generelt samtykke til anvendelse af rusmiddeltest.

Stk. 3. Anvendelse af rusmiddeltest kan kun ske, når barnet eller den unge medvirker frivilligt til aflæggelsen heraf.

Stk. 4. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af rusmiddeltest efter stk. 1-3, herunder om fremgangsmåden og om krav til indholdet af samtykket.

Fysisk guidning

§ 6. Personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service og kommunale plejefamilier,

der er godkendt som generelt egnede efter § 66, stk. 1, nr. 2, jf. § 66 a, stk. 1, nr. 1, i lov om social service, kan fysisk guide et barn eller en ung.

Stk. 2. Det er en betingelse for fysisk guidning efter stk. 1, at det vurderes at være nødvendigt af hensyn til anbringelsesstedets ansvar for at varetage den daglige omsorg efter § 3 eller af hensyn til tryghed og trivsel på anbringelsesstedet i tilfælde, hvor barnet eller den unge generer eller udøver chikane over for de øvrige anbragte børn og unge, personalet, den kommunale plejefamilie eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

Kapitel 3

Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten

Generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten

§ 7. Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, i lov om social service må kun ske undtagelsesvis og må aldrig erstatte omsorg og socialpædagogisk indsats.

Stk. 2. Forud for enhver form for magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal plejefamilien eller personalet afsøge alle muligheder for at opnå barnets eller den unges frivillige medvirken til en nødvendig foranstaltning.

Stk. 3. Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået. Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige, skal disse anvendes.

Stk. 4. Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal udøves så skånsomt og kortvarigt, som omstændighederne tillader, og med størst mulig hensyntagen til barnets eller den unges personlige integritet. Der skal endvidere i magtanvendelsen eller indgrebet tages hensyn til andre tilstedeværende, således at der ikke forvoldes unødigt krænkelser eller ulempe. Fiksering og ydmygende, hånende eller anden nedværdigende behandling er ikke tilladt.

Afværgenhjælp

§ 8. Personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service og kommunale plejefamilier, der er godkendt som generelt egnede efter § 66, stk. 1, nr. 2, jf. § 66 a, stk. 1, nr. 1, i lov om social service, kan kortvarigt fastholde eller føre et barn eller en ung væk fra en situation, når det er nødvendigt for at afværge, at barnet eller den unge ødelægger eller beskadiger ting i et ikke ubetydeligt omfang.

Fysisk magtanvendelse

§ 9. Personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan fastholde eller føre et barn eller en ung til et andet opholdsrum, når barnet eller den unge udviser en adfærd, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

Indgreb i bevægelsesfriheden m.v.

Tilbageførelse ved rømning

§ 10. Personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan som led i omsorgspligten tilbageføre et anbragt barn eller en anbragt ung, der rømmer, når barnet eller den unge udviser en adfærd, der medfører en risiko for skade på barnet eller den unge selv eller på andre.

Tilbageholdelse i forbindelse med eller under en anbringelse

§ 11. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der er anbragt på et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, kan tilbageholdes i op til 14 dage i forbindelse med anbringelsen på det pågældende opholdssted eller den pågældende døgninstitution.

Stk. 2. Børn og unge-udvalget kan endvidere træffe afgørelse om, at et barn eller en ung kan tilbageholdes i op til 14 dage under anbringelsen.

Stk. 3. Tilbageholdelse efter stk. 1 og 2 kan ske, når det må anses for at have afgørende betydning for at imødekomme et barns eller en ungs særlige behov for støtte og det vurderes at have afgørende betydning for den socialpædagogiske behandling.

Stk. 4. Afgørelse efter stk. 1 og 2 kan træffes foreløbigt efter reglerne i § 75, stk. 1, i lov om social service, når betingelserne heri er opfyldt.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om opretholdelse af tilbageholdelse efter stk. 2 i op til 14 dage yderligere, når særlige forhold gør sig gældende.

Stk. 6. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om procedurer og vilkår for tilbageholdelsen.

Tilbageholdelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner

§ 12. På delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner kan anbragte børn og unge tilbageholdes, ved at yderdøre og vinduer aflåses i perioder.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at barnet eller den unge kan tilbageholdes efter stk. 1, når det har afgørende betydning for den socialpædagogiske behandling, at barnet eller den unge ikke rømmer fra institutionen, og der er risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling vil lide alvorlig skade i forbindelse med en rømning.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen fastsætter i forbindelse med en afgørelse efter stk. 2 de nærmere rammer for tilbageholdelse. Tilbageholdelse kan højst udgøre 5 sammenhængende dage og maksimum 30 dage i alt på 1 år.

Stk. 4. Lederen eller dennes stedfortræder kan inden for de rammer om tilbageholdelse, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om, jf. stk. 3, tilbageholde barnet eller den unge, når betingelserne i stk. 2 er opfyldt. Lederen eller